

Лисюк Я.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Лопаєва О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ОБІГОМ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ (ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗБРОЯРСЬКИХ МАГАЗИНІВ, СТІЛЕЦЬКИХ ТИРІВ, СТІЛЬБИЩ ТА СТІЛЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ)

В Україні існує чітке законодавство, що регулює обіг зброї, боєприпасів та інших предметів для стрільби, оскільки ці речі можуть представляти небезпеку для громадян. Закон визначає, хто може мати зброю, які типи дозволені, а також правила її зберігання та використання.

Об'єкти, пов'язані з обігом зброї, важливі для безпеки та розвитку стрілецького мистецтва та спорту в Україні, що має багату військову традицію. Країна має розвинену інфраструктуру, таку як зброярські магазини, стрілецькі тири, стрільбища та стрілецькі комплекси. Проте існують питання щодо їхнього ефективного функціонування та відповідності сучасним вимогам.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему» [1], стрілецькі тири, стрільбища та мисливсько-спортивні стенди також є предметами дозвільної системи. Це свідчить про їхню важливість для публічної безпеки, публічного порядку та боротьби зі злочинністю. На сьогодні визначення цих об'єктів на законодавчому рівні відсутнє, але частково міститься в проекті Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси». Зокрема, «стрілецький тир» там описується як спеціально обладнане приміщення для занять із стрільби, а «стрільбище» – як комплекс з двох чи більше стрілецьких тирів, розташованих на окремій земельній ділянці [3].

Об'єкти, що пов'язані з обігом зброї, повинні відповідати високим стандартам безпеки для захисту громадян. Це передбачає необхідність належного обладнання для безпечного зберігання зброї та боєприпасів, а також професійно навчений персонал, здатний відповідально поводитися зі зброєю. Крім того, об'єкти, пов'язані з обігом зброї, повинні вести облік продажу або передачі зброї та боєприпасів, щоб ефективно відстежувати

володіння зброєю та запобігати її неправомірному потраплянню до рук злочинців.

Порядок видачі дозволів на відкриття та ефективне функціонування стрілецьких тирів, стрільбищ та мисливсько-спортивних стендів регулюється наказом МВС України від 21 серпня 1998 р. № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, обладнаних гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, а також патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» [2].

Дозвіл на відкриття та експлуатацію стрілецьких тирів, стрільбищ і мисливських стендів надається після їхнього прийняття в експлуатацію. Однією з вимог для відкриття таких об'єктів є отримання висновку Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру щодо відповідності безпековим вимогам і придатності приміщень для проведення стрільби з конкретних видів зброї. Цей висновок базується на результаті перевірки об'єкта, щодо якого надійшла заява про відкриття та функціонування [2].

Зброярські магазини мають стратегічне значення в процесі постачання та зберігання зброї. Оцінка їхньої діяльності, включаючи процеси ліцензування та контролю, представляє собою головний етап регулювання обігу зброї в Україні. Стрілецькі тири відіграють суттєву роль у навчанні та тренуванні в стрільбі. Вивчення їх функціонування дозволяє оцінити ефективність та безпеку формування навичок зброї серед населення [4 с. 54–61].

Стрільбища, де відбуваються різноманітні заходи та змагання, мають значний вплив на популяризацію стрільби та сприяють формуванню спільноти стрільців. Розгляд їхнього функціонування стає важливим для розуміння культурного та соціального виміру обігу зброї. Стрілецькі комплекси, які поєднують різноманітні аспекти збройового середовища, надають унікальні можливості для тренування та розвитку навичок стрільби в різних умовах. Вивчення їх створення та функціонування дозволяє отримати інсайди щодо перспектив розвитку цього сектора [5, с. 6–11].

Після проведення аналізу характеристик створення та функціонування об'єктів, пов'язаних із обігом зброї в Україні, можна визначити їхню важливу роль у суспільстві та системі національної безпеки. Зброярські магазини, стрілецькі тири, стрільбища та стрілецькі комплекси не лише є місцями обігу зброї, але й виступають ключовими компонентами для тренування, навчання та розвитку навичок стрільби.

Процес ліцензування та контролю над цими об'єктами відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та відповідності законодавству. Важливо розглядати їхню роль не тільки в аспекті військових справ, але й як суттєвий фактор у культурному та соціальному розвитку.

Гарантування ефективного та безпечного функціонування цих об'єктів потребує поєднання жорсткого регулювання, застосування сучасних технологій та активної участі громадськості. Висновки дослідження можуть служити основою для подальших вдосконалень у законодавстві, спрямованому на забезпечення безпеки та ефективного управління обігом зброї в Україні, сприяючи тим самим національній безпеці та розвитку стрільців, незалежно від їхнього статусу як фахівців чи аматорів.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF>.
2. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів : Наказ МВС України від 21 серпня 1998 р. № 622. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.
3. Про право на цивільну вогнепальну зброю : Проєкт закону України від 25.06.2022 № 5708. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896>. (дата звернення 03.03.2024).
4. Фоменко А. Є. Дозвільні функції Національної поліції України при створенні та утриманні тирів, стрільбищ і мисливських стендів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 54–61.
5. Фоменко А. Є. Питання адміністративних послуг Національної поліції з видачі дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С. 6–14.